

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Туризм Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	8-й семестр, 15 чверть 2023-2024 н.р.
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	4 год/тиждень
лекції	2 години
практичні	2 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в ДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4725>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Міжнародний туризм»

Інформація про викладача:

Інформація про викладача:

Смесова Вікторія Леонідівна

Професор кафедри туризму та економіки підприємства, професор, кандидат економічних наук

Персональна сторінка

<https://ep.nmu.org.ua/ua/teachers/smesova.php>

E-mail: smesova.v.l@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Міжнародний туризм» спрямована на формування системного мислення студентами щодо організації міжнародного туристичного

бізнесу. Під час вивчення даної дисципліни студенти отримують знання та навички, зокрема щодо основних положень туристичного законодавства, національних та міжнародних стандартів з обслуговування туристів; аналізування рекреаційно-туристичного потенціалу території; принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; розробки, просування та реалізації туристичного продукту; ідентифікації та аналізування туристичної документації; організації процесу обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки; принципів і процесів щодо організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – дослідження міжнародного туризму як суспільного феномену, його видів і чинників, що впливають на туристичний рух у всьому світі. Водночас в межах курсу аналізується індустрія міжнародного ринку та її складові. Викладаються засади та світовий досвід менеджменту і маркетингу міжнародного туризму, описуються поняття та різновиди світового туристичного ринку й механізми його регулювання.

Завдання

- сформулювати у студентів знання необхідні для організації міжнародної туристичної діяльності;
- підготовка студентів до самостійних вирішень практичних та теоретичних завдань, що дозволить у майбутньому здійснювати успішну діяльність на ринку міжнародного туризму.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Реалізація мети вимагає декомпозиції програмних результатів навчання в дисциплінарні, а саме:

- знати принципи і методи організації обслуговування та побудови комунікацій із клієнтами та контрагентами в міжнародному туризмі;
- знати основні нормативно-правові акти національного та міжнародного рівня, які регламентують діяльність суб'єктів в міжнародному туризмі;
- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття та методи дослідження в міжнародному туризмі, знати види та форми міжнародного туризму;

– знати особливості організації діяльності в індустрії міжнародного туризму, особливості надання послуг на міжнародному туристичному ринку, а також оволодіти поняттями міжнародного туристичного ринку, експорту та імпорту туристичних послуг;

– знати особливості формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації світової індустрії туризму;

– знати та вміти оцінювати ризики в міжнародному туризмі, а також методи їх нівелювання та запобігання;

– знати і розуміти значення та роль новітніх інформаційних технологій, інвестицій та інновацій у сфері міжнародного туризму.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. Міжнародний туризм як багатогранне суспільне явище. Значення міжнародного туризму та його вклад у світовий валовий продукт.

Тема 2. Міжнародний туризм як об'єкт дослідження. Основні поняття та визначення. Ризики міжнародного туризму

Тема 3. Статистика та дослідження світового туризму. Нормативно-правове регулювання міжнародного туризму

Тема 4. Міжнародна співпраця в галузі туризму. Протидія COVID-19. Основні та супутні міжнародні туристичні послуги. Міжнародні туристичні організації

Тема 5. Сучасний світовий туристичний ринок – історичний аспект, тенденції та напрямки розвитку. Прогноз розвитку туристичного ринку в умовах пандемії.

Тема 6. Конкурентоспроможність в міжнародному туризмі, її фактори. Сталий міжнародний туризм. Етичні міжнародні подорожі.

Тема 7. Новітні інформаційні технології, інвестиції та інновації у сфері міжнародного туризму

Тема 8. Зовнішнє середовище на міжнародному туристичному ринку. Поняття міжнародної туристичної індустрії.

Тема 9. Договірна робота в міжнародному туризмі. Захист прав споживачів в міжнародному туризмі.

Тема 10. Митні правила та формальності, особливості перетину державного кордону, безпека в міжнародному туризмі.

Тема 11. Вплив кризових явищ на міжнародну туристичну діяльність. Глобалізація та транснаціоналізація індустрії відпочинку.

Тема 12. Особливості міжнародних комунікацій та діловий етикет в міжнародній туристичній діяльності

Тема 13. Вплив війни в Україні на міжнародні туристичні потоки.

Тема 14. Перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні. Діяльність ДАРТу щодо популяризації національного бренду на міжнародному ринку.

Практичні заняття

- Тема 1. Методологія статистичних досліджень в міжнародному туризмі
- Тема 2. Діяльність міжнародних туристичних організацій щодо протидії кризовим явищам в туризмі
- Тема 3. Туристичні потоки за регіонами світу
- Тема 4. Страхування і безпека в міжнародному туризмі
- Тема 5. Особливості діяльності суб'єктів міжнародного туристичного ринку
- Тема 6. Культурні та соціальні особливості провідних туристичних регіонів світу
- Тема 7. Перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні
- Тема 8. PEST-аналіз в міжнародному туризмі
- Тема 9. Міжнародні бізнес-комунікації в туризмі
- Тема 10. Страхування в міжнародному туристичному бізнесі.
- Тема 11. Діяльність ТНК у міжнародному туризмі.
- Тема 12. Етична складова міжнародного туристичного бізнесу
- Тема 13. Післявоєнне відновлення міжнародного туризму в Україні.
- Тема 14. «Мандруй Україною», «Visit Ukraine», «Ukrainer» та інші проєкту з популяризації національного туристичного бренду

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовується мультимедійне обладнання та інші технічні засоби навчання, дистанційна платформа Moodle. На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти на Офіс365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно

очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 10 практичних робіт (кожна максимально оцінюється у 5 балів), контрольної роботи за підсумками лекційних занять (містить 40 питань по 1 балу кожне) та оцінок за виконання самостійної роботи у вигляді презентації, яка захищається на практичних заняттях. Отримані бали додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Залік відбувається у формі письмової ККР, білети містять тести (60 питань по 1 балу за кожну вірну відповідь) і відкриті запитання (8 запитань по 5 балів за кожне) Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
Практичні заняття	Містять ситуаційні вправи або обговорення дискусійних питань. Критерії оцінювання деталізовані в методичних рекомендаціях до практичних робіт і доводяться викладачем до здобувачів окремо перед кожною практичною роботою. Оцінюється 10

	занять по 5 балів кожне.
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати презентацію, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Презентація оцінюється у 10 балів.
Контрольні заходи	Охоплює матеріали лекційного курсу. Контрольна робота містить 40 тестових питань по 1 балу кожне

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *участі у дискусіях*

Оцінюється в 5 балів, при чому:

0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію;

1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання;

3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, але не здатний аргументовано захищати свою позицію;

5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору

6.3.2. Критерії оцінювання *ситуаційних вправ*:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано практичні приклади з вітчизняної та міжнародної практики на підтвердження власної думки, при розв'язанні ситуаційної вправи є посилання на відповідні нормативно-правові акти, статистичну інформацію, міжнародні рейтинги та індекси.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, є часткові посилання на нормативно-правову та статистичну інформацію, є практичний приклад.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте наведено пояснення та обґрунтування власної думки, практичні приклади (допускається неточне трактування джерел)

2 бали: отримано неправильну відповідь, є часткове обґрунтування власної позиції.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

6.3.3. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентацій на практичних заняттях, причому:

Критерії	Бальна шкала оцінки за критерієм
<p>1. Усна доповідь: логіка побудови доповіді, повнота розкриття основних етапів дослідження; вміння чітко, ясно і стисло викладати сутність і результати дослідження; відповідність доповіді матеріалу презентації, дотримання структури доповіді</p>	<p>0 – доповідь не підготовлена, студент не спроможний чітко і ясно викласти сутність і результати дослідження; 1 - доповідь підготовлена, студент викладає загальні неузгоджені та часткові результати дослідження; 2 – доповідь підготовлена, але логіка доповіді не відпрацьована, презентація не відображає повністю основні етапи роботи, студент може викласти результати дослідження; 3 – доповідь логічно побудована, але студент не повно розкриває результати дослідження; 4 – доповідь логічно побудована, студент чітко, ясно, стисло і повно викладає сутність і результати дослідження, дотримується структури доповіді; 5 – доповідь логічно побудована, студент чітко, ясно, стисло і повно викладає сутність і результати дослідження, дотримується структури доповіді, супроводжується власними оригінальними та обґрунтованими висновками.</p>
<p>2. Організація презентації. Використання та якість підготовки демонстраційних матеріалів: відповідність дизайну змістом і темою роботи; ергономічність, наочність та оформлення слайдів; ємність та стислість подання текстового матеріалу на слайді; повнота та відповідність темі графічного (ілюстративного) матеріалу</p>	<p>1 – демонстраційні матеріали є, але підготовлені неякісно; 2 – демонстраційні матеріали є, але оформлення слайдів не розкриває тему та перешкоджає сприйняттю змісту результатів дослідження, текст важко читається, студент не використовує зміст слайдів для аргументації; 3 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але неякісно оформлені, мають місце помилки та неузгодженості, відсутні посилання на використані джерела, відсутні назви рисунків, діаграм; кількість слайдів не відповідає тривалості виступу; 4 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але мають місце помилки та неузгодженості; 5 – презентація гарно організована, оформлення слайдів розкриває тему, текст легко читається, доповідь супроводжується засобами наочності інформації гарної якості, які допомагають найбільш повно розкрити тему, інформація виділяється за допомогою кольору, розміру, ефектів анімації тощо.</p>
<p>Максимальна кількість балів</p>	<p>10</p>

6.3.4. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 40 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 1 бал.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність

базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Міжнародний туризм». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквіумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Міжнародний туризм»

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).

2. Наочні (демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних графічних матеріалів: графіків, діаграм, таблиць, прикладів рекреаційних ресурсів тощо; робота із відеоматеріалами).

4. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз).

5. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).

6.7. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Алешугіна Н. О. Основи туристичного країнознавства: опорний конспект у таблицях і схемах [Текст] : [навч.-наоч. посіб.] / ред. І. В. Смаля. Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. ун-ту ім. М. Гоголя, 2010. 352 с.

2. Алієва-Барановська В. М. Міжнародний туризм: навч. посіб.-довід. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 343 с.

3. В'їзний туризм [Текст] : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України, Чернігівський державний інститут економіки і управління ; за ред.: П. Ф. Ковалю, Н. О. Алешугіної. Ніжин : ФОП Лук'яненко В. В. ; Ніжин : Орхідея, 2013. 304 с.

4. Король О.Д. Міжнародні туристичні потоки: суспільно-географічні аспекти формування та геопросторовий розподіл. Монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2018. 512 с.

5. Макогін З. Я. Міжнародний туризм [Текст] : навч. посіб. Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 395 с.

6. Методичні рекомендації для виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Міжнародний туризм» для студентів спеціальності 242 «Туризм» / Уклад.: М.В. Белобородова. Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 12 с. [Електронний ресурс]

7. Методичні рекомендації з дисципліни «Міжнародний туризм» для практичної та самостійної роботи студентів спеціальності 242 Туризм денної та заочної форм навчання / Уклад.: М.В. Белобородова. Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 16 с.[Електронний ресурс]

8. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Міжнародний туризм» для студентів спеціальності 242 Туризм денної та заочної форм навчання/ Уклад.: Белобородова М.В. Д.: НТУ «ДП», 2021. 157 с.

9. Юрченко С. О. Міжнародний туризм [Текст] : навч. посіб. для студентів спец. "Туризмознавство", "Міжнародні економічні відносини". Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 327 с.

10. UNWTO Tourism Definitions. UNWTO, Madrid, 2019. 55 p. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284420858>

11. Bieloborodova M., Bondarenko L., Shapoval V. Ways to overcome the crisis in tourism sector under quarantine restrictions. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. №(8). С. 15-21. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.8>.

12. Bieloborodova M, Voloshin V., Belopolsky N., Bessonova S. and Bondarenko L. Testing the Environmental Kuznets Curve as an indicator for ecological tourism active development in Ukraine. *Conference Proceedings, 15th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment*, Nov 2021. Volume 2021. p.1 – 5. doi: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215K2010>